

Asia

Epävirallinen ECOFIN-neuvosto 7.-8.9.2018, Wien; yhteenvetoraportti

Kokous

Epävirallinen ECOFIN-neuvosto 07.09.2018 - 08.09.2018

Näköpiirissä oleva korkotasojen nousu ei aiheuta erityistä huolta valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien keskuudessa, asia nähdään pikemminkin tilanteen normalisoitumisena.

Kryptovaroihin liittyviä sääntelykysymyksiä koskevassa keskustelussa painotettiin sitä, että tulisi pyrkiä yhtenäiseen sääntelyyn ja nyt tilanne on menossa toiseen suuntaan, kun osassa EU-maita valmistellaan kryptovaroihin ja virtuaalivaluuttoihin liittyvää sääntelyä ja osassa ei.

Neuvosto kävi keskustelun EU:n investointiohjelmasta (InvestEU), investointien vakautusjärjestelystä ja rakenneuudistusten tukiohjelmasta. InvestEUsta identifioitiin avoimia kohtia, jotka liittyvät mm. hallintomalliin. Rakenneuudistusten tukiohjelman osalta FI esitti tuen keskittämistä vain koheesiomaille ja sai tukea tämän selvittämiseksi. Investointien vakautusjärjestelyä koskeva esitys sai kriittisen vastaanoton.

Käytiin keskustelu digitalouden verotuksesta. Tavoitteena oli vauhdittaa neuvotteluja tiettyjen digitaalisten palvelujen veroa (DST) koskevasta ehdotuksesta. Jäsenvaltioiden kannat olivat suurin piirtein ennallaan.

Euroryhmä kävi temaattisen keskustelun allokatiivisesta tehokkuudesta työmarkkinoilla.

Komissio ja EKP esittelivät Portugalin 8. ohjelman jälkeisen seurantaraportin.

Laajennettu euroryhmä keskusteli EMU:n kehittämisestä ja erityisesti yhteisen kriisinratkaisurahaston varautumisjärjestelystä. Päätöksiä ei tehty ja valmistelu jatkuu virkamiestasolla.

1. Nousevien korkotasojen vaikutus rahoitusvakauteen

Neuvoston ensimmäinen aiheena keskusteltiin nousevien korkotasojen mahdollisista vaikutuksista rahoitusvakauteen. Aiheesta alustivat CEPS'in johtaja Daniel Gros sekä Hyun Song Shin (BIS). Sekä alustajien että puheenvuoroja käyttäneiden ministereiden tai keskuspankkiirien yleinen näkemys oli, että korkojen nousun ei tarvitse pelätä uhkaavan rahoitus-

vakautta EU:ssa. Jos nousuun osataan ja pystytään yleisesti varautumaan ennakolta, niin vakavia negatiivisia vaikutuksia rahoitusvakauteen ei todennäköisesti synny. Alustaja Grosin keskeinen politiikkasuositus korkojen nousuun varautumiseksi oli valtioiden velkakirjojen maturiteettien pidentäminen.

2. Kryptovarojen mahdollisuuksista ja riskeistä

Puheenjohtajavaltion toimittamassa tausta-asiakirjassa arvioitiin kryptovaroihin liittyviä sääntelykysymyksiä erityisesti niiden luomien mahdollisuuksien ja uhkien näkökulmasta. Asiasta alusti mm. Bruegelin johtaja Guntram Wolff. Kansalliset erot lainsäädännössä ovat suuria, jotkut maat kuten Ranska ja Malta ovat valmistelleet lainsäädäntöä juuri näitä toimijoita silmällä pitäen, useimmat muut eivät. Tämä hajaannus säädöspohjassa ei ole hyvästä, on tarve pitää tasapuoliset toimintaedellytykset ja komission olisi hyvä kiinnittää tähän huomiota Fintech-toiminta-suunnitelmaansa eteenpäin viedessään.

3. Esitykset talous- ja rahaliiton syventämiseksi

Ecofin-neuvoston kolmantena aiheena keskusteltiin EU:n investointiohjelmasta (InvestEU), investointien vakautusjärjestelystä ja rakenneuudistusten tukiohjelmasta. Komissio antoi nämä ehdotukset kesäkuussa osana monivuotista rahoituskehystä ja ne liittyvät talous- ja rahaliiton syventämiseen.

Puheenjohtaja totesi InvestEUta koskevassa yhteenvedossaan jäsenmaiden tukevan EU-takauksen laajentamista ja kansallisten kehityspankkien osallistumisen vahvistamista. Hallintorakenteen osalta pj. katsoi kaikkien jäsenmaiden tukevan EIP:n keskeistä roolia kuitenkin niin, että komission ja muiden osapuolten legitiimit intressit otetaan myös huomioon.

Uudistusten tukiohjelman osalta Suomen VMI Petteri Orpo totesi, että vaikka uudistusten eteenpäin vienti on aina kannatettavaa, emme ole vakuuttuneita tämän instrumentin tarpeellisuudesta. Tämä on kallis esitys ja reformien kansallinen omistajuus todennäköisesti kärsisi. Tällainen EU-tuki tuskin edesauttaisi uudistusten läpivientiä Suomessa, mutta tilanne voi olla erilainen köyhemmissä koheesiomaissa. Näin ollen Suomi esittää harkittavaksi tuen keskittämistä vain koheesiomaille, esim. alle 85 % BKT-tasolla oleville maille. Muiden parametrien pysyessä ennallaan, tämä säästäisi noin 16 mrd. euroa ohjelman rahoituksesta, minkä pitäisi auttaa MFF-neuvotteluissa. Uudistusten tukiohjelman jatkokeskustelussa Suomen esityksen selvittäminen osana jatkotyötä sai tukea useammalta jäsenmaalta ja myös komissio ilmoitti olevansa valmis sitä selvittämään.

Jäsenmaiden kannat investointien vakautusjärjestelyä koskevasta esityksestä jakautuvat selvästi ja esitys sai kolmesta pöydällä olleesta eniten kritiikkiä. Tätä koskevassa yhteenvedossa pj. totesikin, että jäsenmaiden näkemykset ovat kaukana toisistaan ja lisäkeskusteluja tarvitaan.

4. Digitaalisen talouden reilu verotus

Käytiin keskustelu digitalouden verotuksesta. Tavoitteena oli vauhdittaa neuvotteluja tiettyjen digitaalisten palvelujen veroa (DST) koskevasta ehdotuksesta. Jäsenvaltioiden kannat olivat suurin piirtein ennallaan: monet tukevat vahvasti Pj-lähestymistapaa ja osa (ml. FI) epäilee ja peräänkuuluttaa pitkäaikaista globaalia ratkaisua. Työ jatkuu ja yhtenä ratkaisuelementtinä mainittiin väliaikaisen järjestelmän päättymisen varmistava sunset-lauseke. Esille nousi myös ajatus uudesta BEPS-aloitteesta pitkäaikaisratkaisuna; tälle osoitettiin alustavaa tukea ja/tai keskusteluhalukkuutta. Yleisesti ottaen tuettiin pyrkimyksiä yhteiseen EU-kantaan globaalin ratkaisun työstämistä varten.

Ecofin-lounas

Lounaalla ministerit keskustelivat juuri 60 vuotta täyttävän Euroopan investointipankin saavutuksista ja tulevaisuuden haasteista.

Euroryhmä 7.9.2018

Euroryhmä kokoontui Wienissä sekä tavanomaisessa (asiakohdat 1-3) että laajennetussa kokoonpanossa (asiakohta 4).

1. Näkemysten vaihto Euroopan parlamentin ECON-valiokunnan puheenjohtajan kanssa

Euroryhmä kävi keskustelun Euroopan parlamentin ECON-valiokunnan puheenjohtaja Roberto Gualtierin kanssa. Keskusteluaiheina olivat euroalueen talousnäkymät, jäsenmaiden politiikka-toimet sekä tarve selvittää kansalaisille nykyistä paremmin talous- ja rahaliiton syventämiseen tähtäävien hankkeiden perustelut.

2. Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä: alloktiivinen tehokkuus työmarkkinoilla

Euroryhmän temaattista keskustelua alusti professori Christopher Pissarides, jonka ansioluettelosta löytyy muun muassa Nobelin palkinto taloustieteestä vuodelta 2010. Hänen alustuksensa aiheena oli alloktiivinen tehokkuus työmarkkinoilla ja erityisesti tekoälyn vaikutus työmarkkinoihin tulevina vuosikymmeninä. Kokouksessa sovittiin, että alustus laitetaan julkisesti saataville: <http://www.consilium.europa.eu/media/36358/eurogroup-7-sep-18-pissarides-final-notes.pdf>. Samalla sovittiin, että euroryhmän kokouksiin kutsutaan jatkossakin arvostettuja taloustieteilijöitä pohjustamaan keskustelua.

3. Portugali – ohjelman jälkeinen seuranta

Komissio ja EKP esittelivät Portugalin 8. ohjelman jälkeisen seurantaraportin keskeistä sisältöä. Toimielimet tekivät tarkastuskäyntinsä Portugaliin 5.-12.6.2018. EVM osallistui tarkastuskäyntiin osana ennakkovaroitusjärjestelmäänsä. Portugalin talous- ja työllisyyskehitys on ollut myönteistä, mikä antaisi maalle mahdollisuuden nopeuttaa rakenneuudistuksia ja tasapainottaa taloutta. Jäsenmailla ei ollut huomautettavaa Portugalin ohjelman seurantaan.

4. Laajennettu euroryhmä: Talous- ja rahaliiton syventäminen, ml. yhteisen kriisinratkaisu-rahaston varautumisjärjestely

Laajennettu euroryhmä käsittää kaikki EU-maat pl. Iso-Britannian, jota näiden keskustelujen ei katsota enää koskevan. Laajennetussa kokoonpanossa käytiin keskustelua EMU:n kehittämisestä kesäkuun eurohuippukokouksen antaman viitoituksen mukaisesti. Erityisenä aiheena oli pankkiunioniin liittyvä yhteinen varautumisjärjestely, ns. backstop.

Varautumisjärjestelyä koskeva keskustelu fokusoitui kahteen kysymykseen, 1) milloin varautumisjärjestely saatetaan voimaan ja 2) miten sen käyttöönottoa koskeva päätöksenteko tapahtuu. Kummastakaan asiasta ei tehty päätöksiä, vaan ne siirtyvät myöhemmäksi. Ministerit pyysivät virkamiestason valmistelun jatkamista sen suhteen, mitä ehtoja ja lainsäädännön muutoksia tarvittaisiin voimaansaattamisen aikaistamiseksi toistaiseksi sovitusta (1.1.2024).

Päätöksentekomenettelyn osalta Suomi korosti puheenvuorossaan sitä, että päätöksentekomekanismin tulee kunnioittaa kansallisia perustuslaillisia rajoitteita. Kokouksen pj. Centeno katsoi euroryhmän olevan jo lähellä ratkaisun saavuttamista, vaikka päätöksiä ei vielä tässä kokouksessa tehtykään. Päätöksentekomenettelyn tulee olla nopea, oikea-aikainen sekä sallia myös kansallisten parlamenttien osallistuminen niissä maissa, joissa se on tarpeen.

Euroryhmä jatkaa tiivistä keskustelua EMU:n kehittämiseen liittyvistä asioista syksyn aikana ja asiaan liittyen pidetään todennäköisesti myös ylimääräinen laajennetun euroryhmän kokous, jonka alustava päivämäärä on 19. marraskuuta. Kokoava nippu päätöksiä tehdään joulukuussa ennen joulukuun eurohuippukokousta ja siihen asti linjana on, että mitään ei ole sovittu, ennen kuin kaikesta on sovittu.

Suomen edustajat

Valtiovarainministeri Petteri Orpo, alivaltiosihteeri Tuomas Saarenheimo (VM) ja
virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
